

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven/ Pszichológus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Személyiségpszichológia, PML1206						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Marschalkó Eszter Enikő, adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Marschalkó Eszter Enikő, adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	DD

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					28
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	69				
3.8 A félév össz-óraszama	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• BBTE eLearning platformja
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• BBTE eLearning platformja, audiovizuális eszközök

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	CP. 1. A pszichológia alapvető fogalmaival való munkálkodás 1.1. A végzős ismeri és megkülönbözteti a tudományos pszichológia területén a főbb paradigmákat. 1.5. A végzős ismeri és kezeli a motiváció, az érzelem, a személyiség, az intelligencia, a társas kapcsolatok fogalmait. 1.6. A végzős ismeri és megfigyeli az emberi fejlődés főbb jellemzőit. 1.7. A végzős megkülönbözteti az emberi fejlődést meghatározó mechanizmusokat és tényezőket. 1.8. A végzős elemzi a pszichológiai és pszichoszomatikus rendellenességek háttérében álló pszichológiai folyamatokat. 1.10. A diplomázó ismeri és alkalmazza a tudományosan validált pszichológiai paradigmákat. CP. 2. Megtervezi és megvalósítja a pszichológiai kutatási megközelítést. 2.5. A diplomázó integrálja saját kutatási eredményeit a szakterület tudományos szakirodalmának tágabb kontextusába. CP. 3. Problémás helyzetek és lehetséges megoldások kritikus értékelése a pszichológiában. 3.2. A diplomázó kritikus gondolkodást mutat, elméleti fogalmakat és empirikus adatokat használ a problémamegoldás során. CP. 4. Az egyén, a csoport és a szervezet pszichológiai értékelése. 4.1. A diplomázó bizonyítja a személyiségmodellek megértését és megfelelő alkalmazását.
Transzverzális kompetenciák	CT. 1. A szakmai feladatok meghatározott deontológiai elvek szerinti ellátása a szakma gyakorlása során 1.1. A hallgató ismeri a szakma gyakorlására vonatkozó sajátos elveket és deontológiai normákat. 1.4. A diplomázó alkalmazza a deontológiai normákat a pszichológiai kutatásban 1.5. A végzős értékeli és tiszteletben tartja az egyének közötti különbségeket. 1.6. A diplomázó együttműködik másokkal, figyelembe véve az egyéni különbségeket. TC. 2. A hatékony munka technikáinak alkalmazása multidiszciplináris csoportban, különböző hierarchikus szinteken. 2.1. A hallgató felismeri a multidiszciplináris megközelítések hasznosságát a pszichológiai gyakorlatban. 2.4. A hallgató bemutatja saját nézőpontját és alkalmazkodik a csoportmunkához, olyan fogalmakat alkalmazva, mint a koordináció, munkatervezés, konfliktuskezelés. CT. 3. Önértékelés a továbbképzési szükségletekről a szakmai kompetenciáknak a társadalmi kontextus dinamikájához való igazítása érdekében.

	3.1. A diplomázó értékeli a továbbképzési igényeit annak érdekében, hogy a szakmai kompetenciákat a társadalmi környezet dinamikájához igazítsa. 3.2. A diplomázó azonosítja a szakmai továbbképzési lehetőségeket. 3.3. A hallgató azonosítja a tudományosan hitelesített forrásokból származó információkat, és azokkal operál 3.4. A diplomázó személyes és szakmai fejlődéséhez e-learning platformokat és vegyes tanulást használ. 3.5. A hallgató nemzetközi adatbázisokat használ a személyes és szakmai fejlődéséhez. 3.6. A hallgató személyes felelősséget vállal a szakmai fejlődésért a szakterületen.
--	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- Az általános és személyiség pszichológia szakterülethez tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek ismerete és megértése; ezeknek megfelelő használata a szakmai közlésben - Az alapismereteknek az általános területhez tartozó különböző típusú fogalmak, helyzetek, folyamatok, tervek, stb. megmagyarázására és értelmezésére való használata
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A sajátosan a személyiség pszichológia, általánosan pedig a társadalomtudományok tárgykörébe tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek szakmai közlés során történő megfelelő használata - Pszichológiai jelenségek magyarázata és értelmezése, a területhez tartozó fogalmak és alapvető elméletek megfelelő használata által - A pszichológia tudományára jellemző alapvonások, főbb paradigmák és módszertani irányzatok leírása - Az információk minőségének értékelése és a használt fogalmaknak terület, kiterjesztés és meghatározás, illetve a kontextus igényeinek megfelelő hierarchizálása - A tények és elméletek magyarázata és értelmezése, a területre jellemző alapismeretek, valamint az egyéni módon szerzett információk és megfigyelések révén - A pszichológiában ismert főbb elméleti megközelítések (viselkedéses, biológiai, kognitív, evolúciós, humanisztikus, pszicho dinamikus és társadalmi-kulturális) összehasonlító elemzése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A személyiségpszichológia tárgya, célja, alkalmazhatósága. Vizsgálati módszerek és eszközök.	bemutató, problematizálás, szintézis	

2. A személyiség meghatározása pszichológiai irányzatok kontextusában. Összehasonlító elemzés.	bemutató, problematizálás, szintézis	
3. A személyiség analitikus megközelítése: A pszichoszexuális fejlődés elmélete	bemutató, problematizálás, szintézis	
4. Neo-analitikus személyiség megközelítés	bemutató, problematizálás, szintézis	
5. A személyiség pszichoszociális fejlődéselmélete	bemutató, problematizálás, szintézis	
6. A személyiség vonáselméleti megközelítése	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
7. Vonáselméleti szintetikus modellek és alkalmazásuk	bemutató, problematizálás, szintézis	
8. A személyiség biológiai megalapozottsága. Az öröklés szerepe személyiség kutatásokban	bemutató, problematizálás, szintézis	
9. A személyiség tanuláselméleti megközelítése. Behaviorista magyarázó elvek és kutatások	bemutató, szintézis	
10. Szociális tanuláselméleti megközelítés. Pre-kognitív elméletek	bemutató, problematizálás, szintézis	
11. Szociális tanuláselméleti megközelítés. Post-kognitív elméletek	bemutató, problematizálás, szintézis	
12. A személyiség humanisztikus megközelítése: motivációs és szükségletelvű megközelítések	bemutató, problematizálás, szintézis	
13. A személyiség maladaptatív működése: Magyarázatok és módosíthatóság	bemutató, problematizálás, szintézis	
14. Összefoglalás	Szemléltető példa,	

	problematizálás, szintézis	
Könyvészet: • Marschalkó E.E. (2024). <i>Személyiségpszichológia</i>. Tanulmányi útmutató. • Carver, Ch.S. și Scheier, Ml. F. (2003). <i>Személyiségpszichológia</i>. Budapest, Osiris Kiadó • Mirnics Zs. (2006). <i>A személyiség építőkövei.Típus-, vonás- és biológiai elméletek</i>. Bölcsész konzorcium Kiadó • Monte, C.F. (1999). <i>Beneath the Mask. An Introduction to Theories of Personality</i>. Sixth Edition. Harcourt Brace College Publishers • Pervin, L.A. (Ed.) (2003). <i>The Science of Personality</i>. Second Edition. Oxford University Press • Szakács F. Și Kulcsár Zs. (Eds.) (2001). <i>Személyiségelméletek</i>. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések/ Csoportos téma
1. Személyiség kutatások. Szemléltető esetek.	bemutatás, beszélgetés, csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	Csoporttevékenységek megbeszélése
2. A személyiség mérésének főbb módszerei: kérdőívek, projektív próbák	bemutatás, beszélgetés, csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
3. Énvédő mechanizmusok	fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	S. Freud elméletének és életútjának párhuzamos elemzése- csoportos munka
4. Myers- Briggs típuselmélet és Jung elméletének párhuzama	bemutatás, beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	C. Jung elméletének és életútjának párhuzamos elemzése- csoportos munka
5. Az Identitás fogalma (Erikson/ Arnett vita). Kapunyitási krízis	Beszélgetés, bemutatás, fogalmak tisztázása, egyéni tevékenységek, ismeretek szintézise	E. Erikon elméletének és életútjának párhuzamos elemzése- csoportos munka
6. Cattel – 16 Factoros Személyiség Tesztje és	egyéni és csoportos	Allport és Cattel

Eysenck Személyiség Kérdőíve	tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	elméletének kielemezése az alkotók életútjának kontextusában
7. Big 5 és Hexaco Modellek párhuzam és applikációk	beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	Big 5 alkalmazás-személyes kielemezés.
8. Ikerkutatások leleményei a személyiségről: környezet-öröklés vita	bemutatás, fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
9. A. Bandura elméletének applikációi	bemutatás, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	A. Bandura elméletének és életútjának párhuzamos elemzése- csoportos munka
10. W. Mischel és C. Dweck elméletének applikációi	beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés	A. Bandura, W. Mischel és C. Dweck elméletének párhuzama.
11. C. Rogers elméletének alapjai és alkalmazása	bemutatás, egyéni tevékenységek, irányított felfedezés	C. Rogers elméletének és életútjának párhuzamos elemzése- csoportos munka
12. R. Ryan & E. Deci humanisztikus elvének összefoglalása 5 mini-elméletben	egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés	
13. Személyiség és kultúra	bemutatás, fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek	
14. Összefoglaló, tételsor megbeszélése	bemutatás, ismeretek szintézise	

Kiegészítő könyvészet

- Ashton, M.C. (2007). *Individual Differences and Personality*. Burlington: Elsevier Academic Press.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469–480. doi:10.1037/0003-066x.55.5.469
- Bleidorn, W., Kandler, C., Riemann, R., Angleitner, A. (2009). Patterns and Sources of Adult Personality Development: Growth Curve Analyses of the NEO PI-R Scales in a Longitudinal Twin Study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97, 1, 142-155
- Conway, M. A. and Holmes, A. (2004), Psychosocial Stages and the Accessibility of Autobiographical Memories Across the Life Cycle. *Journal of Personality*, 72: 461–480.

- Drapeau, M., Thompson, K., Petraglia, J., Thygesen, K.L, Lecours, S. (2011). Defense Mechanisms and Gender: An Examination of Two Models of Defensive Functioning Derived from the Defense Style Questionnaire. *International Journal of Psychology and Psychological Therapy*, 11, 1, 149-155
- Dweck, C. S., & Leggett, E. L. (1988). A social-cognitive approach to motivation and personality. *Psychological Review*, 95(2), 256–273. doi:10.1037/0033-295x.95.2.256
- Lombardo G. P., Foschi R. (2003). "The Concept of Personality between 19th Century France and 20th Century American Psychology". *History of Psychology*, 6, 2, 133–142.
- Mischel, W., Ayduk, O., Berman, M. G., Casey, B. J., Gotlib, I. H., Jonides, J.& Shoda, Y. (2010). "Willpower" over the life span: decomposing self-regulation. *Social Cognitive and Affective Neuroscience*, 6 (2), 252–256. doi:10.1093/scan/nsq081
- McAdams, D.P., Olson, B.D. (2010). Personality Development: Continuity and Change Over the Life Course. *Annual Review of Psychology*, 61, 517-542.
- Nguyen Luu, L. A. & Fülöp M. (2003). *Kultúra és pszichológia*. Osiris, Budapest
- Oatley, K., Jenkins, J.M (2001). *Érzelmek*, Osiris, Budapest
- Vansteenkiste, M., Niemiec, C. P., & Soenens, B. (2010). The development of the five mini-theories of self-determination theory: an historical overview, emerging trends, and future directions. *The Decade Ahead: Theoretical Perspectives on Motivation and Achievement*, 105–165. doi:10.1108/s0749-7423(2010)000016a007

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A javasolt kurzus- és szemináriumi témák a pszichológia területén folyó alap- és alkalmazott kutatások aktuális témái, és megközelítésük e tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épül. A tantárgyi témák a pszichológia munkaerőpiacon keresett alkalmazásai és a szakmai közösségi normák szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záró felmérés	Írásbeli vizsga	60%
	Időszakos felmérés	Zárthelyi dolgozat	10%
10.5 Szeminárium / Labor	Év közbeni felmérés	Szemináriumi aktivitás és Quizz felmérések	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
➤ A végső jegy legnagyobb hányadát a vizsgaidőszakban megtartandó írásbeli vizsga jelenti. Az írásbeli vizsgán a tételsorból több kisebb tételt húznak a diákok, melyeket a rendelkezésre álló 1.5 óra alatt tetszőleges sorrendben kidolgoznak. A javítás javítókulcs alapján történik. A diák az írásbeli vizsga jegyét a kifüggesztés utáni 48 órán belül fellebbezheti. Az intézet titkárságán leadott kérvényben indokolnia kell a dolgozat újrajavításának igényét. A végső jegybe az írásbeli vizsga újrajavítás utáni értékelését számoljuk. ➤ Ha a félévi írásbeli vizsgán a hallgató nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett ➤ Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni).			

- A szemináriumi feladat (ok) leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele (pl. ppt bemutatók, quizzek).
- A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.
- A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.
- Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

15.04.2024

.....Lect dr. Marschalkó Eszter Lect dr. Marschalkó Eszter ...

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

.....30.04.2024.....

Conf. dr. Kotta Ibolya

